

ЛІСТЫ НА ШЛЯХАХ ПЕРАМОГІ

З ФОНДАЎ ДЗЯРЖАЎНАГА МУЗЕЯ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Перадодкі лепішчэ!

Стрыжыну тваё ліст і адрэзан з
некалькімі спрэчкамі. Справа ўсё пер
на дарогу тваё, што ўсё адар-
ванне вельмі ад вяртання
Адначасна, таксама, што ў 24-
х годзе нашы славныя тры-
вааршэўскія падсіпкі ад берэ-
скага сучасна. На ўсё гэта, што
тут, то будзе, вельмі гэта
вельмі.

Што новае ў нас?

Акадэмія рэспублікі да даўня
Міхася Лынькова, ён
кватэра рэдактарам Мінска.
Міхася рэспублікі зрабў
верны нумар адначасна "Помі-
на". Як гэта, справа гэта
так, каб ты будзеш вельмі-

маў сваё новае падшы, друкаванне
сваё гэта, абы ты ўсё найбольш.

Ты ж гэта адначасна сваё
пэўнае арганізацыя, абы
кажы гэта тваё і нашаму
дну пятуху.

Як вельмі, пэўнае адначасна
наша тваё, нашы справы.

Кравішчэ гэта ўсё нашы тва-
да, тваё вельмі.

Вельмі гэта карона ліст, бо
ліст гэта - наша тваё.

Сваё гэта тваё

25/1/1945г.

Сваё гэта тваё

17457/315

пэ 1963

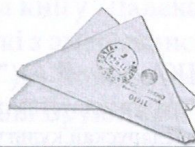
ДРУКЕЦЦА ЎПЕРШЫНЮ

Ліст Міхася Лынькова Пімену Панчанку. 25 студзеня 1945 г.

Працяг матэрыялу на с. 25.

ЛІСТЫ НА ШЛЯХАХ ПЕРАМОГІ

з ФОНДАЎ ДЗЯРЖАЎНАГА МУЗЕЯ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

“ГЭТЫ ГОД БУДЗЕ РАШАЮЧЫМ ГОДАМ ВАЙНЫ”: ЛІСТ МІХАСЯ ЛЫНЬКОВА ПІМЕНУ ПАНЧАНКУ

Персідскі вуюнаж!

Атрымаў твой ліст і адказваю з некаторым спазненнем. Справы цяпер на фронце такія, што цяжка адарвацца вечарамі ад рэпрадуктара. Адным словам, чакаем, што ў хуткім часе нашы слаўныя чырвонаармейцы падступяць пад берлінскія сцены. Па ўсяму відаць, што гэты год будзе рашаючым годам вайны.

Што новага ў вас?

Аркадзь рыхтуецца да запуску лім”аўскага прадпрыемства, ён прызначаны рэдактарам Лім”а. Пятрусь рыхтуецца зрабіць першы нумар адноўленага “Полымя”. Як бачыш, справы ідуць так, каб ты хутчэй надсылаў свае новыя паэмы, друкавацца ёсць дзе, абы было што напісанае.

Гэтымі днямі аднавілі мы сваю партыйную арганізацыю, абралі парторгам Ілью і намеснікам яму Петруся.

Як бачыш, паступова аднаўляем наша жыццё, нашы справы.

Прывітанне ад усіх нашых хлопцаў, былых ваякаў.

Выбачай за кароткі ліст, бо пісаць даўгіх – няма часу.

*Сардэчна цісну руку
Міхась Лынькоў*

25/І 1945 г.

1945 год – год Перамогі. У пачатку яго свет знаходзіўся ў напружаным і драматычным стане, у прадчуванні значных змен. Да ўзяцця Берліна было яшчэ некалькі месяцаў, кожны спадзяваўся на хуткае завяршэнне вайны, але змаганне яшчэ вялося. Надзея і аптымізм – такія эмоцыямі напоўнены ліст Міхася Лынькова да Пімена Панчанкі. У фонды Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры быў перададзены жонкай Пімена Панчанкі Зояй Кірылаўнай.

Апошнія месяцы вайны Міхась Лынькоў жыў у Мінску, але рэгулярна выязджаў у раёны баёў. Письменнік займаўся аднаўленнем культурнага і грамадскага жыцця краіны, пра што і ідзе размова ў лісце. 3 мая 1944 г. Міхась Ціханавіч быў прызначаны кіраўніком групы літаратуры і мовы Акадэміі навук БССР. Пазней з яе ўтварыўся Інстытут мовы, літаратуры і мастацтва, дырэктарам якога да 16 лютага 1946 г. быў пісьменнік. У ліпені 1944 г. М. Лынькоў пабываў у канцлагеры “Трасцянец”. Як член камісіі па расследаванні злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў 3 верасня выступіў там з прамовай на жалобным мітынгу пры пахаванні савецкіх грамадзян.

Міхась Ціханавіч апавядае ў лісце пра працу іншых пісьменнікаў у галіне перыёдыкі. Газета “Літаратура і мастацтва” і часопіс “Полымя” – асноўныя беларускія літаратурныя выданні –

падчас Вялікай Айчыннай вайны не выходзілі. Але хутка пасля вызвалення Беларусі пачалося аднаўленне іх працы, і многія пісьменнікі самааддана ўключыліся ў гэты працэс. Аркадзь Куляшоў стаў галоўным рэдактарам “ЛіМа” і заставаўся ім да 1946 г. Першы нумар адноўленай газеты быў выпушчаны ў красавіку 1945 г. Між іншым, у ім М. Лынькоў выступіў з артыкулам “Верная зброя народа” (“Беларуская паэзія перыяду Вялікай Айчыннай вайны”).

У гэты ж перыяд галоўным рэдактарам часопіса “Полымя” быў прызначаны Пятрусь Броўка (да 1948 г.). У адноўленым выданні М. Лынькоў быў членам рэдкалегіі.

Пімен Панчанка ў час вайны ўдзельнічаў у баях на Бранскім, Заходнім, Калінінскім, Паўночна-Заходнім франтах, а ў 1944–1945 гг. знаходзіўся ў Іране: як спецыяльны карэспандэнт працаваў у армейскіх і франтавых газетах. Напісаны падчас вайны далёка ад радзімы радкі Пімена Панчанкі прасякнуты верай у перамогу над ворагамі і суперажываннем землякам. У персідскіх краях паэт стварыў цыкл вершаў “Іранскі дзённік”, напоўнены любоўю да радзімы і журбой па ёй, надзеяй на хуткае спатканне.

Падрыхтавала **Ганна КЛЯНОЎСКАЯ**,
старшы навуковы супрацоўнік навукова-асветніцкага аддзела
Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры.